

~~Ierobežotas pieejamības informācija~~ NAV KLASIFICĒTS

Eiropas Komisijas
Ģenerālsekretariātam
(SG-R2)
1049 Brisele
Beļģija

*Uz Eiropas Komisijas 2017.gada 4.oktobra
formālo paziņojumu pārkāpuma procedūras
lietā Nr.2017/4087*

1. Latvijas Republika ir saņēmusi Eiropas Komisijas 2017.gada 4.oktobra formālo paziņojumu pārkāpuma procedūras lietā Nr.2017/4087, kurā vērsta Latvijas Republikas uzmanība uz to, kā tiek piemēroti vairāki publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi, kuru mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret ekonomikas dalībniekiem un neizkropļotu konkurenci saistībā ar pārredzamām un nediskriminējošām iepirkuma procedūrām:

1.1. Eiropas Komisija norāda, ka tās dienestu rīcībā esošā informācija liecina, ka Latvijas iestādes publiskā iepirkuma dokumentācijā attiecībā uz ceļu satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu (produktu) piegādi un uzstādīšanu, iespējams, ir noteikušas skaidri formulētas prasības par konkrētu ekonomikas dalībnieku piedāvātu konkrētu zīmolu produktu piegādi un uzstādīšanu, tādējādi nepieņemot piedāvājumus par citu līdzīgu produktu piegādi. Šķiet, ka līgumslēdzējas iestādes nepieņem šādus “līdzvērtīgus” produktus pat tad, ja pierādīts, ka tiem ir tādi paši darbības rezultāti un funkcionālās prasības, un tie ir sertificēti un testēti atbilstīgi piemērojamajiem Eiropas standartiem.

Šajā sakarā Eiropas Komisijas uzmanības lokā ir nonākušas iepirkuma procedūras, kuras organizējusi VAS “Latvijas Valsts ceļi”, Talsu novada pašvaldība un Liepājas pilsētas pašvaldība.

Eiropas Komisija uzskata, ka Latvijas Republika, šķiet, ir pārkāpusi noteikumus, kas izklāstīti Direktīvas 2014/24/ES 18.panta 1.punktā un Direktīvas 2014/25/ES 36.panta 1.punktā attiecībā uz nediskriminējošas un vienlīdzīgas attieksmes principiem. Attiecībā uz iepirkuma procedūrām, kas organizētas pirms minēto direktīvu transponēšanas, pārkāpums saistībā ar skaidri formulētām prasībām tehniskajās specifikācijās attiecas uz Direktīvas 2004/18/EK 23.panta 8.punktu un Direktīvas 2004/17/EK 34.panta 8.punktu. Šajā gadījumā neatbilstība vienlīdzīgas un nediskriminējošas attieksmes principam jānovērtē, pamatojoties uz Direktīvas 2004/18/EK 2.pantu un Direktīvas 2004/17/EK 10.pantu.

1.2. Saskaņā ar procedūru, kas paredzēta Līguma par Eiropas Savienības darbību 258.pantā, Eiropas Komisija aicina Latvijas Republiku divu mēnešu laikā iesniegt paskaidrojumus par iepriekš izklāstīto situāciju.

Eiropas Komisija arī aicina Latvijas valdību paskaidrot, vai attiecībā uz iepirkuma procedūrām, kas pēdējo četru gadu laikā organizētas par ceļu satiksmes organizācijas tehniskajiem līdzekļiem, ir ievērotas Direktīvas 2014/24/ES (un iepriekš piemērojamā Direktīva 2004/18/EK) vai Direktīvas 2014/25/ES (un iepriekš piemērojamās Direktīvas 2004/17/EK) prasības, kā arī sniegt informāciju par termiņiem, kas noteikti attiecībā uz noslēgto līgumu īstenošanu un precizēt, kurai no attiecīgajām iepirkuma procedūrām ir piešķirts Eiropas strukturālo un investīciju fondu (turpmāk – ESI fondi) līdzfinansējums.

2. Latvijas Republika, atbildot uz Eiropas Komisijas 2017.gada 4.oktobra formālo paziņojumu pārkāpuma procedūras lietā Nr.2017/4087, sniedz šādu informāciju:

Deklasificēts saskaņā ar FM 05.01.2021. vēstulē Nr. 13.7-13/12/28 (reģ. Nr. SAN-2) minēto

Ierobežotas pieejamības informācija NAV KLASIFICĒTS

2.1. Latvijas Republika uzskata, ka tā pilnībā ir izpildījusi savas saistības, kas izriet no Direktīvas 2014/24/ES un Direktīvas 2014/25/ES regulējuma.

2.2. Publisko iepirkumu likuma 20.pantā, kas stājās spēkā 2017.gada 1.martā, un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 23.pantā, kas stājās spēkā 2017.gada 1.aprīlī, tika transponēts Direktīvas 2014/24/ES 42.pants un Direktīvas 2014/25/ES 60.pants. Analogisks regulējums bija iekļauts arī Publisko iepirkumu likumā, kas bija spēkā līdz 2017.gada 28.februārim, un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā, kas bija spēkā līdz 2017.gada 31.martam. Tas nozīmē, ka turpmāk izklāstītais viedoklis attiecas arī uz iepirkumiem, kas veikti saskaņā ar šiem likumiem.

Latvijas Republikas normatīvie akti publisko iepirkumu jomā nepieļauj situāciju, ka pasūtītāji vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji būtu tiesīgi nepamatoti izvirzīt konkurences ierobežojošas prasības vai noteikt kādu konkrētu produktu, sistēmu, izcelsmi, īpašu procesu, zīmolu, patentus vai kādas citas konkrētas prasības, nepievienojot vārdus “vai ekvivalents”.

2.3. Saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 68.pantu un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 72.pantu, ja persona, kura ir vai ir bijusi ieinteresēta iegūt tiesības noslēgt iepirkuma līgumu vai vispārīgo vienošanos vai pretendē uz uzvaru un kura saistībā ar konkrēto iepirkuma procedūru, uz kuru attiecas Publisko iepirkumu likums vai Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums, uzskata, ka ir aizskartas tās tiesības vai ir iespējams šo tiesību aizskārums, ko rada varbūtējs Eiropas Savienības normatīvo aktu vai citu normatīvo aktu pārkāpums, ir tiesīga iesniegt iesniegumu Iepirkumu uzraudzības birojā par kandidātu vai pretendentu atlases noteikumiem, tehniskajām specifikācijām un citām prasībām, kas attiecas uz konkrēto iepirkuma procedūru, vai par pasūtītāja darbību iepirkuma procedūras laikā, ja tas neatzīst ekvivalentu precī. Savukārt par iepirkumiem, kas nesasniedz iepirkumu procedūras līgumcenu robežvērtības,¹ pretendents ir tiesīgs iesniegt pieteikumu par pasūtītāja pieņemto lēmumu Administratīvajā rajona tiesā.

2.4. Latvijas Republika ir izvērtējusi Eiropas Komisijas 2017.gada 4.oktobra formālā paziņojuma pārkāpuma procedūras lietā Nr.2017/4087 norādītos iepirkumus, kurus rīkoja VAS “Latvijas valsts ceļi”, Talsu novada pašvaldība, Liepājas pilsētas pašvaldība un Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas Gaisma”.

2.4.1. Latvijas Republika informē, ka Talsu novada pašvaldības iepirkuma TNP2016/41, Rīgas pašvaldības aģentūras “Rīgas Gaisma” iepirkuma RG 2016/12/M, Liepājas pilsētas pašvaldības iepirkumu² un VAS “Latvijas valsts ceļi” iepirkumu³ līgumcenu robežvērtības nesasniedz Direktīvā 2014/24/ES noteiktās līgumcenu robežvērtības. Uzsveram, ka minētie iepirkumi tika rīkoti atbilstoši nacionālajam regulējumam, kas nodrošina preču brīvu apriti, tiesības veikt uzņēmējdarbību, pakalpojumu sniegšanas brīvību, kā arī nediskriminācijas un vienlīdzīgas attieksmes, pārskatāmības, proporcionalitātes un savstarpējas atzīšanas principu ievērošanu. Vēršam uzmanību, ka nacionālā līmeņa līgumcenu robežvērtības⁴ ir būtiski zemākas par Direktīvā 2014/24/ES noteiktajām.

2.4.2. Izvērtējot Liepājas pilsētas pašvaldības iepirkuma – atklātā konkursa procedūru 2016/29, secināts, ka iepirkuma līgumcena ir mazāka par Direktīvā 2014/24/ES noteikto līgumcenu robežvērtību un tas netiek līdzfinansēts no ESI fondu līdzekļiem. Papildus Latvijas Republika informē, ka vārdi “vai ekvivalents” netika iekļauti tehniskajā specifikācijā attiecībā uz luksoforu vadības kontrolieriem, ņemot vērā apstākli, ka luksoforu funkcionēšana ir saistīta

¹ Ja publiska piegādes līguma vai publiska pakalpojuma līguma paredzamā līgumcena ir 10 000 euro vai lielāka, bet mazāka par 42 000 euro un publiska būvdarbu līguma paredzamā līgumcena ir 20 000 euro vai lielāka, bet mazāka par 170 000 euro.

² LPP 2015/62, LPP 2014/49/ERAF, LPP 2014/107.

³ Nr. LVC 2014/167/AC, LVC2015/184/AC.

⁴ Publisko iepirkumu likumā noteiktās iepirkuma procedūras pasūtītāji piemēro, ja publisku piegādes līgumu vai pakalpojuma līgumu līgumcena ir 42 000 euro vai lielāka un publisku būvdarbu līgumu līgumcena ir 170 000 euro vai lielāka.

Ierobežotas pieejamības informācija NAV KLASIFICĒTS

ar ceļu satiksmes un sabiedrības drošību, kā arī esošās luksoforu vadības kontrolieros nomainīt vai pielāgot citu ražotāju rezerves detaļas ir bīstami, jo tas var radīt traucējumus luksofora darbībā. Savukārt pārējiem luksoforu elementiem (stabiem, luksoforu lēcām u.c.) iepirkuma tehniskajā specifikācijā tika pievienoti vārdi “vai ekvivalents”. Ņemot vērā, ka Liepājas pilsētas pašvaldības iepirkuma 2016/29 līgumcena ir zem Direktīvā 2014/24/ES noteiktās līgumcenu robežvērtības, Direktīvas 2014/24/ES regulējums nav pārkāpts.

2.4.3. Izvērtējot VAS “Latvijas Valsts ceļi” atklāto konkursu Nr.LVC2016/126 ERAF “Valsts reģionālā autoceļa P76 Aizkraukle - Jēkabpils posma 33,45-38,43 km pārbūve”⁵, konstatēts, ka iepirkuma paredzamā līgumcena ir mazāka par Direktīvā 2014/24/ES noteikto līgumcenu robežvērtību. Atklātā konkursa nolikumā izvirzītajās prasībās tehniskā piedāvājuma sagatavošanai attiecībā uz izmantojamajiem materiāliem pretendents prasīts pierādīt atbilstību specifikāciju prasībām šādiem ceļu būves materiāliem: nesaistīts minerālmateriāls fr.0/56; karstais asfalts AC11 surf. Iepirkuma specifikācijā netika norādīti konkrēti ražotāji, avoti, norādes uz konkrētiem procesiem. Vienlaikus vērsam uzmanību, ka līguma projekta specifikācijā ir ietverta atsauce par ekvivalentu standartu, produktu un risinājumu piemērošanu.

Latvijas Republika paskaidro, ka VAS “Latvijas Valsts ceļi” būvprojektu izstrādē un to īstenošanā piemēro gan standarta projektēšanas uzdevumus, gan standarta projektēšanas un būvdarbu nolikumus. Projektēšanas uzdevumi neparedz jebkādas sadaļas, kas attiektos uz konkrētas izcelsmes materiālu izmantošanas prasībām izstrādātā projekta īstenošanā. VAS “Latvijas Valsts ceļi” standarta specifikācijās ir izvirzītas prasības, kas nosaka, ka līguma izpildē būvuzņēmējam jāievēro specifikācijās norādītos standartus vai norādītajiem standartiem ekvivalentus standartus, kā arī specifikācijās un būvprojektā darba izpildei norādīto specifisko izcelsmi, īpašu procesu, zīmolu, patentu vai specifisku preču veidu drīkst aizvietot ar ekvivalentu procesu, zīmolu, patentu vai specifisku preču veidu. Organizējot būvdarbu iepirkumus, pēdējo četru gadu periodā attiecībā uz būvdarbu iepirkumu procedūras dokumentiem tiek nodrošināta vienota prakse un vienotas iepirkumu procedūras dokumentācijā izvirzāmās prasības, kas jāievēro, sagatavojot piedāvājumus.

3. Ņemot vērā šīs nostājas 2.4.punktā minēto, Latvijas Republika norāda, ka arī iepirkumiem⁶, kas nenasiedz Direktīvas 2014/24/ES vai nacionālā līmeņa līgumcenu robežvērtības, Latvijas Republikas normatīvie akti nodrošina Eiropas Savienības tiesību pamatprincipu – preču brīva aprīte, tiesības veikt uzņēmējdarbību, pakalpojumu sniegšanas brīvība un nediskriminācija un vienlīdzīga attieksme, pārskatāmība, proporcionālitate un savstarpēja atzīšana – ievērošanu, kā arī nodrošina piegādātāju tiesību aizsardzības mehānismu. Latvijas Republika uzskata, ka tā nepārkāpj Direktīvas 2014/24/ES (un iepriekš piemērojamās Direktīvas 2004/18/EK) un Direktīvas 2014/25/ES (un iepriekš piemērojamās Direktīvas 2004/17/EK) prasības, kā arī iepirkumus, kuri nenasiedz Direktīvā 2014/24/ES un Direktīvā 2014/25/ES minēto līgumcenu robežvērtību, tiek nodrošināta publisko iepirkumu pamatprincipu ievērošanu.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

⁵ Līgums tiek līdzfinansēts no Eiropas Savienības fondu līdzekļiem.

⁶ Iepirkumiem, kur publiska piegādes līguma vai publiska pakalpojuma līguma paredzamā līgumcena ir 10 000 *euro* vai lielāka, bet mazāka par 42 000 *euro* un publiska būvdarbu līguma paredzamā līgumcena ir 20 000 *euro* vai lielāka, bet mazāka par 170 000 *euro*, pasūtītājs veic iepirkumu šajā pantā noteiktajā kārtībā.